

มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา
ธรรมะภาคปฏิบัติ 5

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะสังคมศาสตร์ / ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 000 355 ธรรมะภาคปฏิบัติ 5 (Buddhist Meditation V)
2. จำนวนหน่วยกิต 2 หน่วยกิต (1-2-4)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระมหาประสาน อนุวตฺโต / พระมหาสุนันท์ สุนนฺโท, ดร.
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ 1 / 2559 ชั้นปีที่ 3
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ธรรมะภาคปฏิบัติ 4 (รหัส 000 254)
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
8. สถานที่เรียน ห้อง 310 ชั้น 3 ตึกอาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด 20 พฤษภาคม 2559

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา   เพื่อให้บัณฑิตเรียนรู้หลักการและวิธีปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนว อัมมมานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร, รู้กระบวนการเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุปบาท, ศึกษาหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โภธิปักขิยธรรม 37 และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม 5 ระยะ นั่งกำหนด 5 ระยะ ส่งและสอบอารมณ์
วัตถุประสงค์   ก. วัตถุประสงค์การเรียนรู้   1 เพื่อให้รู้หลักการปฏิบัติจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร 2 เพื่อให้ได้มีโอกาสฝึกการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน 3 เพื่อนำผลของการปฏิบัติไปใช้ในการดำเนินชีวิต และเผยแผ่พระพุทธศาสนา ข. วัตถุประสงค์เชิงคุณธรรม   1 มีนิสัยมีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งขึ้น สามารถควบคุมตนเองได้ในทุกสถานการณ์ 2 มีสภาพจิตที่เบิกบาน แจ่มใส 3 รู้จักบริหารจัดการกับตัวเองได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ รู้จักคิด รู้จัก ควบคุมตัวเอง ก้าวทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก 2. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา   1. กำลังดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning 2. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักฐานเชิงประจักษ์

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวอัมมานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุปบาท หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ โภธิปักขิยธรรม 37 ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม 5 ระยะ นั่งกำหนด 5 ระยะ ส่งและสอบอารมณ์											
2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">บรรยาย</th> <th style="width: 25%;">สอนเสริม</th> <th style="width: 25%;">การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th style="width: 25%;">การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left; padding: 5px;">บรรยาย 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td> <td style="text-align: left; padding: 5px;">สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย</td> <td style="text-align: left; padding: 5px;">มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม</td> <td style="text-align: left; padding: 5px;">การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> </tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์ของคณะสังคมศาสตร์/สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)											

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม
1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างปกติสุข และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้เรียนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บัณฑิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษาวิชาธรรมะภาคปฏิบัติ โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้   (1) ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต(2) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญของปัญหา(3) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์(4) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
1.2 วิธีการสอน   - บรรยาย ประเด็นธรรมะที่เกี่ยวข้องในการศึกษา วิชาธรรมะภาคปฏิบัติ พร้อมการฝึกปฏิบัติ ศึกษาวิธีการเดินจงกรม การนั่งสมาธิ- กำหนดให้นักศึกษา ค้นคว้า ทำรายงาน
1.3 วิธีการประเมินผล   - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้ และตรงเวลา- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย- ประเมินผลการสอบ และการฝึกปฏิบัติกรรมฐาน
2 . ความรู้
2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติกรรมฐาน (สมถกรรมฐาน ,วิปัสสนากรรมฐาน เป็นต้น) สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
2.2 วิธีการสอน บรรยาย อภิปราย การฝึกปฏิบัติ การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning and Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2.3 วิธีการประเมินผล   - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี- นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง- วิเคราะห์กรณีศึกษา

3 ทักษะทางปัญญา
3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์เพื่อการป้องกันและ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
3.2 วิธีการสอน   - มอบหมายให้รับผิดชอบว่าข้อมูลแล้วนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษา - การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
3.3 วิธีการประเมินผล   - สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดหลักกรรมที่ เกี่ยวกับสันติภาพ - การนำเสนอการวิเคราะห์กรณีศึกษา
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา   - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
4.2 วิธีการสอน   - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล - การนำเสนอรายงาน
4.3 วิธีการประเมินผล   - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ / พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง (รายงานสรุปรวมยอดความรู้)

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน
- พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อทำรายงาน
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล
- ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- อภิปราย
- มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำมาจากแหล่งอ้างอิง ที่มาของข้อมูลที่นำเสนอ
- นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.3 วิธีการประเมินผล

- การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี
- การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย
- รายงาน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
1	บทที่ 1 มหาสติปัฏฐานสูตร ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร - อัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ๑. นีวรณ 5 ๒. อุปาทานชั้น 5 ๓. आयตนะ 12 ๔. โพชฌงค์ 7 ๕. อริยสัจ 4	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาประสาธน์ อนุตโต
2	บทที่ 1 มหาสติปัฏฐานสูตร (ต่อ) - อัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ๑. นีวรณ 5 ๒. อุปาทานชั้น 5 ๓. आयตนะ 12 ๔. โพชฌงค์ 7 ๕. อริยสัจ 4	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาประสาธน์ อนุตโต

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
3	บทที่ 1 มหาสติปัฏฐานสูตร (ต่อ) - อัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ๑. นีวรณ 5 ๒. อุปาทานชั้น 5 ๓. आयตนะ 12 ๔. โพชฌงค์ 7 ๕. อริยสัจ 4	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาประสาน อนุตโต
4	บทที่ 1 มหาสติปัฏฐานสูตร (ต่อ) - อัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ๑. นีวรณ 5 ๒. อุปาทานชั้น 5 ๓. आयตนะ 12 ๔. โพชฌงค์ 7 ๕. อริยสัจ 4	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาประสาน อนุตโต
5	บทที่ 2 กระบวนการเกิดดับของรูปนาม ตามแนวปฏิจสงฺกมุปบาท ๑. อวิชชา ๒. สังขาร ๓. วิญญาณ ๔. นามรูป ๕. สฬายตนะ ๖. ผัสสะ ๗. เวทนา ๘. ตัณหา ๙. อุปาทาน ๑๐. ภพ ๑๑. ชาติ ๑๒. ชรามรณะ	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาประสาน อนุตโต
6	บทที่ 2 กระบวนการเกิดดับของรูปนาม ตามแนวปฏิจสงฺกมุปบาท (ต่อ) ๑. อวิชชา ๒. สังขาร ๓. วิญญาณ ๔. นามรูป ๕. สฬายตนะ ๖. ผัสสะ	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาประสาน อนุตโต

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	๗. เวทนา ๘. ตัณหา ๙. อุปาทาน ๑๐. ภาพ ๑๑. ชาติ ๑๒. ชรามรณะ			
7	บทที่ 2 กระบวนการเกิดดับของรูปนาม ตามแนวปฏิจจนุปบาท (ต่อ) ๑. อวิชชา ๒. สังขาร ๓. วิญญาณ ๔. นามรูป ๕. สฬายตนะ ๖. ผัสสะ ๗. เวทนา ๘. ตัณหา ๙. อุปาทาน ๑๐. ภาพ ๑๑. ชาติ ๑๒. ชรามรณะ	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาประสาน อนุตโต
8	สอบกลางภาค	3		
9	บทที่ 5 โพรธิปักขิยธรรม 37 ๑. สติปัฏฐาน 4 ๒. สัมมัปปทาน 4 ๓. อิทธิบาท 4 ๔. อินทรีย์ 5 ๕. พละ 5 ๖. โพชฌงค์ 7 ๗. มรรคมมีองค์ 8	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.
10	บทที่ 5 โพรธิปักขิยธรรม 37 สติปัฏฐาน 4	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นั่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.
11	บทที่ 5 โพรธิปักขิยธรรม 37 สัมมัปปทาน 4	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ	พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
			วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นิ่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	
12	บทที่ 5 โปธิปักขิยธรรม 37 อิทธิบาท 4	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นิ่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาสุพันธ์์ สุนนโท, ดร.
13	บทที่ 5 โปธิปักขิยธรรม 37 อินทรีย์ 5 พละ 5	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นิ่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาสุพันธ์์ สุนนโท, ดร.
14	บทที่ 5 โปธิปักขิยธรรม 37 โพชฌงค์ 7	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นิ่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาสุพันธ์์ สุนนโท, ดร.
15	บทที่ 5 โปธิปักขิยธรรม 37 มรรคมืองค์ 8	3	บรรยาย อภิปราย ศึกษา ฝึกปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐานโดย การเดินจงกรม 4 ระยะ นิ่งกำหนด 4 ระยะ ส่ง และสอบอารมณ์	พระมหาสุพันธ์์ สุนนโท, ดร.
16	สอบปลายภาค	3		

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1	1.1,1.6, 1.7, 2.1, 2.4-2.6, 3.2	ทดสอบย่อยครั้งที่ 1 สอบกลางภาค ทดสอบย่อยครั้งที่ 2 สอบปลายภาค	4 8 12 16	10% 25 % 10% 25 %
2	1.1,1.6, 1.7, 2.1, 2.4-2.6, 3.2 4.1-4.6,3- 5.4	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	20 %
3	1.1- 1.7, 3.1	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	10%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

การศาสนา, กรม. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. เล่มที่ 10, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2521.

_____ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. เล่มที่ 12, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2521.

_____ ประมวลการสอนวิชาประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2524.

ภัททันตะ อสภเถระ, พระ. วิปัสสนาที่ปณีต. กรุงเทพฯ : ไทศาลวิทยา, 2518.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2500. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2535.

_____ พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.

_____ อรรถกถาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532.

ธรรมธีรราชมหาวิทยาลัย (ไซตค ญาณสิทธิ), พระ. หลักปฏิบัติ สมณะ-วิปัสสนากรรมฐาน, กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2532.

ธรรมธีรราชมหาวิทยาลัย (ไซตค ญาณสิทธิ), พระ. อุดมวิชา. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร., 2531.

_____ วิปัสสนากรรมฐานภาคสอง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2532.

ธนิต อยู่โพธิ์. สถิติพื้นฐานสำหรับทุกคน, กรุงเทพฯ : ศิวพรการพิมพ์, 2518.

พุทธทาสภิกขุ. อานาปานสติภาวนา. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร, 2535.

ประวัติและผลงานพุทธทาสภิกขุ, กรุงเทพฯ : ธรรมสภา, 2538.

ราชวรมุนี (ประยูร ปยุตโต), พระ. พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์ , 2525.

_____ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532.

ราชวรมุนี (ประยูร ปยุตโต), พระ. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2532.

เทพเวที (ประยูร ปยุตโต), พระ. ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก , 2532.

ศรีวิสุทธิกวี, พระ. การบริหารจัดการ, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2529.

สมภาร สมภาโร, พระ. ธรรมะภาคปฏิบัติ , กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก, 2547.

อินทวังสะเถระ, พระ. ปุจฉาวิสัชนา มหาสติปัฏฐานสูตร, กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด,

Mahsi Sayadaw, Satipatthana Vipassana Meditation, Rangon, DEPT OF Religions Affair, 1979.

Nyaponika, The Heart of Buddhist Meditation, Kandy, B.P.S.1987.

U.Pandita, In This Veny Life, Kandy, B.P.S., 1982

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

เอกสารประกอบการสอน วิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ผศ.พระสมภาร สมภาโร(ทวีรัตน์)รวบรวมและเรียบเรียง

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ไม่มี

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา   การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้   - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา
2. กลยุทธ์การประเมินการสอน   ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้   - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน- ผลการสอบ- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
3. การปรับปรุงการสอน   หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้   - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา   ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้   - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา   จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้   - ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปีหรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ